

Judiska Centralrådet
Ordförande Aron Verständig

Uppsala, 26 november 2021

Öppet brev

Bäste Aron,

Med glädje minns jag firandet och samvaron i samband med 150+1 års jubileet av Stockholms Stora Synagoga. Tack för gästfriheten!

Idag skriver jag till Dig med anledning av det också för mig överraskande beslutet i vårt kyrkomöte i tisdags, den 23 november 2021: "Att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att lyfta frågan om att granska folkkrättens tillämpning i Israel och Palestina, även utifrån FN:s apartheidkonvention och romstadgans skrivningar om apartheid, i internationella och ekumeniska organ, i synnerhet i Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet."

Jag har stor förståelse för att beslutet väckt kraftiga reaktioner, många av dem upprörda. Beslutet har lett till besvikelse och oro i de judiska gemenskaperna i Sverige. Samtidigt ser jag också att avståndet mellan det som beslutet säger och det som hörs är stort. Tillåt mig därför att beskriva vad som skett.

Kyrkomötets ekumenikutskott hade en motion om folkkrätten i Israel och Palestina (2021:27) på sitt bord. Utskottets förslag var att avslå motionen. Oftast följer kyrkomötet utskottets förslag, vilket också skedde i det här fallet. Dock framlades under överläggningarna i plenum det ovan citerade modifierade förslaget som kyrkomötet sedan antog med 123 röster mot 107.

Kyrkostyrelsen, vars ordförande jag är, har nu i enlighet med beslutet fått ett uppdrag att kontakta internationella ekumeniska organisationer, särskilt Lutherska världsförbundet och Kyrkornas världsråd. Hur uppdraget ska hanteras blir en fråga för kyrkostyrelsen att bedöma. Det förekommer att beslut av olika anledningar inte låter sig utföras precis som beslutet lyder.

Biskopar och ärkebiskop har enligt vår kyrkoordning inte rösträtt i kyrkomötet. Personligen tror jag att det hade varit klokt av kyrkomötet att gå på utskottets förslag, men så blev det inte. Samtidigt är frågan om folkkrätten något som ligger nära kyrkan och som vi försvarar i flera kontexter världen över. Det sprids nu en bild av beslutet som inte är helt korrekt och som lätt kan leda till missförstånd och övertolkningar.

Jag uppfattar det som att det inte är frågan om folkkrätt som väcker starka reaktioner, eftersom varje demokratisk stat ju är angelägen om att respektera den, utan det är användningen av ordet apartheid som framkallar vrede och sorg. Själv skulle jag inte använt ordet i det här sammanhanget. Men jag är också medveten om att israeliska och andra människorättsorganisationer såsom B'Tselem, Yesh Din och Human Rights Watch i sina rapporter använt termen. Enligt vad jag förstår har kyrkomötet lutat sig mot dessa rapporter och därför funnit det relevant att även inkludera FN:s apartheidkonvention och Romstadgan när det gäller folkkrättens efterlevnad. Beslutet innebär även att lyfta frågan om en

granskning av hur den Palestinska myndigheten och Hamas lever upp till folkrätten. Även om jag tycker att formuleringen är olycklig är det tydligt för mig att kyrkomötets beslut på intet sätt är riktat mot judar som folk, vare sig i Sverige eller Israel, ej heller mot staten Israel. Det som avses är kränkningar av mänskliga rättigheter och internationell rätt, det vill säga folkrätten i Israel och Palestina.

På arbetsutskottets bord ligger i dessa dagar en uppdaterad version av Svenska kyrkans positionspapper för rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina. Det tar tydligt avstånd från folkrättsvidrigt våld och attacker mot civila oavsett förövreans bakgrund och slår fast att vi verkar för en av konfliktens parter framförhandlad och ömsesidigt accepterad lösning av konflikten. Det heliga landet och dess fred är av särskilt intresse för kristna kyrkor eftersom det är där Jesus föddes, verkade och kyrkan kom till. Med detta sagt har Svenska kyrkan ett omfattande arbete för mänskliga rättigheter tillsammans med olika partner på många platser i världen. Liknande positionspapper har tagits fram till exempel för Sydsudan och Colombia.

Kyrkomötet avslag också en motion om ett särskilt svenskkyrkligt högtidlighållande av minnesdagen för förintelsens offer. Motivet till detta är på intet vis bristande insikt i nödvändigheten att hålla minnet av förintelsen levande, utan tvärtom: Det är så viktigt att vi vill fortsätta göra det tillsammans med framför allt er och med andra grupper.

Jag vill återigen understryka det som dokumentet *Guds vägar* och biskoparna i Svenska kyrkan sagt vid upprepade tillfällen: I vår kyrka vill vi arbeta för att få bort allt som kan tolkas som antisemitism eller förakt för det judiska folket och försvara dess rätt till sin historia, sin tro och sina seder. I detta sammanhang uppskattade jag särskilt Judiska centralrådets engagemang i samband med symposiet om antijudisk kyrkokonst 2019.

Å biskopsmötets vägnar vill jag försäkra Dig om att vi är fast beslutna att fortsätta arbetet mot antisemitism.

Såväl våra bilaterala kontakter som vårt samarbete i Sveriges Interreligiösa råd värdesätter vi högt. Det är en hjärtesak för mig att vårda goda och ömsesidiga relationer med den judiska gemenskapen. Därför hoppas jag att vi snart kan samtala vidare.

Idag vill jag tillönska chanukka sameach, en välsignad ljushögtid.

Med vänliga hälsningar,

Antje Jackelén
Ärkebiskop